

НОВЕ ВИДАННЯ, ПРИСВЯЧЕНЕ М.І.ВАВИЛОВУ

Академік
Микола Іванович
ВАВИЛОВ
ФАКТИ • ДОКУМЕНТИ • БІБЛІОГРАФІЯ

“Академік М.І. Вавилов і Полтавщина: факти, документи, бібліографія”. Під такою назвою побачила світ у Полтавському видавництві “Верстка” нова книга, видана до 95-річчя першого приїзду М.І.Вавилова до Полтави. Укладачі цього видання – доцент кафедри екології і ботаніки Полтавської державної аграрної академії, голова Полтавського відділення Українського ботанічного товариства В.М. Самородов і старший науковий співробітник відділу природи Полтавського краєзнавчого музею О.В. Халимон.

Цією книгою починається нова історико-бібліографічна серія “Постаті аграрної та біологічної науки Полтавщини: факти, документи, бібліографія”, заснованої одним з укладачів книги – В.М. Самородовим – у 2005 р. Серія присвячена видатним ученим-аграріям, біологам, які своїм життям, науковою творчістю та організаційською діяльністю пов’язані з Полтавщиною. А таких чимало.

Поява нового регіонального видання, приуроченого всесвітньо відомому природодосліднику досить значима у науковому житті не лише Полтавщини, а й усієї України, з якою була тісно пов’язана багатогранна діяльність М.І. Вавилова.

Книга складається з декількох розділів. У першому з них читач знайомиться з основними етапами професійних стосунків М.І. Вавилова з аграрними установами Полтавщини, їх науковцями, зокрема творчими контактами з Полтавською сільськогосподарською дослідною станцією. За словами М.І. Вавилова, цей найстаріший аграрний заклад в Україні дав йому імпульс для всієї подальшої праці, дав віру в агрономічну науку. Відомо, що перші наукові публікації М.І. Вавилова з агрономії у журналі “Хуторянин” Полтавського сільськогосподарського товариства є результатом досліджень, проведених ним на дослідній станції у Полтаві. Тут ми дізнаємося й про те, як полтавці увічнюють пам’ять про вченого, свято оберігаючи все, що пов’язане з його іменем.

Значна частина книги присвячена опису Фонду академіка М.І. Вавилова у Полтавському краєзнавчому музеї, фундатором якого був В.М. Самородов. Тематичний каталог Фонду М.І. Вавилова аналізує музейну збірку надходжень, пов’язаних з ім’ям вченого, які зберігаються у фондосховищі музею, його науковому архіві та бібліотеці. Матеріали фонду вдало систематизовані за групами, подане їх музейне облікове позначення, стислий опис, зазначено рік та джерело надходження, їх розміри. Все це полегшує та ергономізує користування зазначеним джерелом.

На сьогодні музейний фонд М.І. Вавилова нараховує понад 600 одиниць: документи, наукові праці вченого, література, фотовідбитки про його життя та діяльність; матеріали наукових читань, ювілейних заходів та ін. Цінним є й те, що до тематичного каталогу додається іменний покажчик.

Слід зазначити, що Фонд М.І. Вавилова, який постійно поповнюється новими надходженнями, широко пропагується науковцями музею через виставки, екскурсії, лекції; дана ж публікація каталогу сприятиме ще ширшій пропаганді наукової спадщини М.І. Вавилова.

* *Академік М.І.Вавилов і Полтавщина: факти, документи бібліографія.* Уклад.: Самородов В.М., Халимон О.В. / *Наук. ред. В.А.Вергунов.* – Полтава: Верстка, 2005. – 180 с., 35 іл.

РЕЦЕНЗІЇ

Значний інтерес для читача може мати розділ книги, що знайомить із літературою про зв'язки вченого з Полтавщиною. Тут матеріали розташовані за роками публікацій, починаючи з 1910 і закінчуючи 2005 роком. Книга ілюстрована унікальними фотовідбитками про перебування М.І. Вавилова у Полтаві та увічнення його пам'яті.

Нова книга, як багате інформаційне джерело про життя та творчість М.І. Вавилова, адресована науковцям, викладачам, краєзнавцям. Поява її особливо важлива сьогодні, коли посилюється ін-

терес до вивчення наукової спадщини вченого та втілення його геніальних ідей у життя.

Як зазначив у передмові науковий редактор видання, директор державної наукової сільськогосподарської бібліотеки УААН, професор В.А. Вергунов, ця книжка і започаткована нею серія з історії науки донесуть до читачів усю мудрість здобутку наших визначних попередників, гідно прислужиться їх славним нащадкам. Сподіваємося, що буде саме так і репрезентованій серії судитиметься довге і плідне життя.

*Кигим С.Л., зав. відділом природи
Полтавського краєзнавчого музею*

НОВА СТОРІНКА ДОСЛІДЖЕННЯ СПАДЩИНИ М.І. ВАВИЛОВА*

Ім'я геніального вченого-генетика і селекціонера ХХ сторіччя Миколи Івановича Вавилова тісно пов'язане з Україною, і Полтавою зокрема, – на Полтавській дослідній сільськогосподарській станції в 1910 році він проходив практику. У журналі "Хуторянин", який видавався в Полтаві, майбутній вчений у 1910 році опублікував свої три перші експериментальні статті.

Закінчивши у 1912 році Московський сільськогосподарський інститут, М.І.Вавилов знову приїздить до Полтави для вивчення імунітету рослин до різних захворювань. Відвідав вчений Полтавську дослідну станцію та господарства Лубенщини з науковою метою і в 1923 році. Під час очолювання ВАСГНІЛ президентом М.І. Вавиловим, у 1930 р. був відкритий Всесоюзний науково-дослідний інститут свинарства – провідний науковий центр з розвитку свинарства в Україні.

Як відмічає В.М. Самородов у книзі, М.І.Вавилов співпрацював з багатьма вченими з Полтавщини.

О.В. Халимон (ст. науковий співробітник Полтавського краєзнавчого музею) досить ґрунтовно розглядав історію та сучасний стан Фонду академіка М.І. Вавилова в музеї.

У книзі наводяться тематичний каталог Фонду (автор - О.В. Халимон) та література про зв'язки академіка М.І. Вавилова з Полтавщиною (автор - В.М. Самородов).

Матеріали книги є складовою частиною історико-бібліографічної серії "Постаті аграрної та біологічної науки Полтавщини: факти, докумен-

ти, бібліографія", заснованої доцентом Полтавської державної аграрної академії Віктором Миколайовичем Самородовим.

Значення цього підтверджує і те, що в Україні розпочато прийом дисертацій з історії науки. Для того, щоб піклуватися про сучасне і майбутнє, слід добре знати, перш за все, свою історію, історію науки і окремих проблем. Особливо цим відзначався геній В.І. Вернадського. Та і в ХХІ сторіччі ці дослідження треба розширювати і поглиблювати.

В усякому випадку, моя наукова діяльність це підтверджує: у 2005 р. вийшла з друку монографія, присвячена науковій методології М.І. Вавилова і розвитку тваринництва (Рубан Ю.Д. Научная методология Н.И.Вавилова и животноводство. – К.: Аграрная наука, – 2005. – 256 с.); у 2003 р. опублікована монографія, присвячена науковій методології В.І. Вернадського і розвитку тваринництва (Рубан Ю.Д. Научная методология В.И. Вернадского и животноводство. – К.: Аграрная наука, 2003. – 360 с.).

Створення сучасної наукової методології з важливих проблем педагогіки і розвитку тваринництва, як і інших галузей науки, неможливе без вивчення і врахування в своїй діяльності наукової спадщини наших попередників і особливо праць М.І. Вавилова і В.І. Вернадського.

Все це дає мені підставу для високої оцінки праці В.М. Самородова і О.В. Халимона, які поглиблюють наші знання з наукової спадщини Миколи Івановича Вавилова. Таку їх діяльність слід всіляко підтримувати.

Рубан Ю.Д., доктор сільськогосподарських наук, професор, дійсний член Нью-Йоркської академії наук, зав. кафедрою технології тваринництва імені академіка М.Д. Потьомкіна Харківської державної зооветеринарної академії

* Академік М.І.Вавилов і Полтавщина: факти, документи бібліографія. Уклад.: Самородов В.М., Халимон О.В. / Наук. ред. В.А.Вергунов. – Полтава: Верстка, 2005. – 180 с., 35 іл.